

Communiceren & samenwerken: met ouders met een LVB

1. Eenvoudig maken

- maak de technieken simpeler
- deel interventies op in kleinere delen
- geef overzicht van wat gaat komen
- bied concreet materiaal aan
- maak keuzes overzichtelijk (bijvoorbeeld kiezen tussen 2 opties)
- herhaal en oefen

2. Taal

- gebruik concrete formuleringen (geen 'denk-taal' maar 'doe-taal')
- stel enkelvoudige vragen
- gebruik korte zinnen; vermijd ingewikkelde zinsconstructies
- gebruik simpele woorden zonder kinderachtig te zijn
- bouw pauzes in voor opname, verwerking en reactie
- blijf checken en verhelderen
- vermijd ironie, beeldspraak

3. Luisteren

- stel concrete en directe vragen
- begrijpen gaat vóór begrepen worden
- achterhaal het perspectief van de cliënt
- stel verkennende vragen
- zoek naar de betekenisgeving van de cliënt (waarom doet hij zoals hij doet?)
- wees alert op sociaal wenselijke antwoorden

4. Tempo

- pas je tempo van praten en handelen aan, aan het bevattingsvermogen en tempo van de cliënt
- neem de tijd
- praat rustig en duidelijk
- zorg voor een lange adem
- toon geduld
- wees kort

5. Inhoud

- bespreek niet teveel onderwerpen tegelijk
- bied informatie aan in kleine hoeveelheden
- behandel één gedachte per keer

6. Leerstijl

Hou rekening met de egocentrische leerstijl van de cliënt:

- maak de cliënt duidelijk welk nut iets heeft voor zijn alledaagse leven en zijn zelfstandigheid
- richt je op wat concreet is
- richt je op wat nabij is in tijd en ruimte
- richt je op de eigen emotionele beleving van de cliënt

7. Zichtbaar en concreet

- maak opdrachten of gespreksthema's visueel, bijvoorbeeld door te tekenen
- doe voor, wees een rolmodel
- oefen samen met de cliënt

8. Erkenning

- veroordeel niet maar toon begrip
- neem de opvattingen van de cliënt serieus
- laat regie zoveel mogelijk bij de cliënt
- zoek naar gemeenschappelijkheid in doelen en bedoelingen
- ga uit van de redelijkheid van de cliënt

9. Betrekking

- werk vanuit oprechte aandacht voor en interesse in de cliënt
- wees betrouwbaar in af- en uitspraken
- blijf voorspelbaar en gelijkmatig; ga niet mee in grillig gedrag
- zeg wat je doet, en doe wat je zegt

10. Actief en haalbaar

- vergroot het aantal actieve technieken om verandering en leren te verdiepen
- gebruik helder uitgelegde (gevisualiseerde) opdrachten om mee te oefenen
- zorg dat opdrachten haalbaar zijn; stel reële eisen
- bied praktische steun waar de cliënt iets niet kan
- voorkom (teveel) faalervaringen

11. Op (ontwikkelings-) maat

- laat technieken en materialen aansluiten op het ontwikkelingsniveau
- gebruik non-verbale technieken
- gebruik speltechnieken
- gebruik creatieve technieken, maar zorg wel dat het niet kinderachtig wordt!

12. Directief

- geef duidelijke overzichten van doelen en voortgang
- bied structuur in de tijd (vaste ritmes en tijdstippen) en persoon (steeds dezelfde persoon)
- geef overzicht van de tijdsduur en inhoud van sessies
- wees helder en concreet over de structuur van gesprekken
- wees concreet en duidelijk over grenzen

13. Flexibel

- pas je technieken aan het niveau van de cliënt aan
- probeer verschillende werkvormen uit
- sluit aan bij het (trage) tempo van vooruitgang
- zoek naar communicatiemogelijkheden die passen bij deze cliënt

14. Netwerkgericht

- zet familie en ondersteunende hulpverlening in ter ondersteuning van veranderingen
- stem met familie of hulpverlening af over de opdrachten

15. Empowerment

- help de cliënt met het begrijpen van zijn beperking
- help de cliënt zicht krijgen op zijn mogelijkheden en kwaliteiten
- ondersteun een positief zelfbeeld
- zorg voor succeservaringen
- prijs veel

16. Feedback

- check of de cliënt begrijpt wat hem wordt aangeboden of wat van hem wordt verwacht
- vraag de cliënt om te herhalen wat je gezegd of gevraagd hebt

17. Herhaling

- herhaal steeds met de cliënt wat hij heeft geleerd
- inslijpen is een voorwaarde voor aanleren

18. Stapjes

- verdeel wat moet worden aangeleerd in componenten
- focus steeds op één component tegelijk

19. Concentratie

- houd rekening met de korte aandacht spanne van de cliënt
- hou rekening met afleidbaarheid door prikkels
- betrek dit op agenda, gesprek en ruimte
- voer liever vaak een kort gesprek dan af en toe een lange sessie